

Sygn. akt II Ca 305/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Elżbieta Żak (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska

Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan

Protokolant Starszy sekretarz sądowy Krystyna Melchior

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. W. (1)

z udziałem I. Ł.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 20

listopada 2013 roku, sygnatura akt II Ns 353/11

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin - Zachód w Lublinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 305/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie:

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego I. Ł. i J. W. (1) wchodzi lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) wraz z przynależną piwnicą nr (...), o łącznej powierzchni użytkowej 81 m², stanowiący odrębną nieruchomość wraz z udziałem w 8100/1191054 części nieruchomości wspólnej, dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), udział w 1/2 własności samochodu osobowego marki A. (...) nr rej. (...), rok produkcji 2001, nr identyfikacyjny pojazdu (...) oraz ruchomości - wanna wraz z nogami do wanny, umywalka, bateria do wanny, lustro, zbiornik na wodę wc, miska wc, szafa typu Komandor o długości 1,75m, szafa typu Komandor o długości 2,70 m , dwa żyrandole, trzy kinkiety, cztery karnisze linkowe, dziewięć sztuk wyłączników, jedenaście sztuk gniazdek, pięć sztuk żaluzji, dwa biurka o wymiarach 120x60, komoda o wymiarach 100x70, dwie półki wiszące, firanki, szafa o wymiarach 190x60, szafka o wymiarach 130x54, szafka o wymiarach 100x50, szafka o wymiarach 240x77, telewizor marki T. (...) cale (...), kanapa skórzana, fotel skórzany, sześć krzeseł, komoda przeszklona, stolik jasny - niski, komoda z pięcioma szufladami, dwa żyrandole, stół drewniany;

II. dokonał podziału majątku wspólnego I. Ł. i J. W. (1) w ten sposób, że lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) wraz z przynależną piwnicą nr (...) o łącznej powierzchni użytkowej 81 m², stanowiący odrębną nieruchomość wraz udziałem w 8100/1191054 części nieruchomości wspólnej, dla którego lokalu Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), udział w 1/2 własności samochodu osobowego marki A. (...) nr rej. (...), rok produkcji 2001, nr identyfikacyjny pojazdu oraz ruchomości - wannę wraz z nogami wanny, umywalkę, baterię do wanny, lustro, zbiornik na wodę wc, misę wc, szafę typu Komandor o długości 1,75m, szafę typu Komandor o długość 2,70m, dwa żyrandole, trzy kinkiety, cztery karnisze linkowe, dziewięć sztuk wyłączników, jedenaście sztuk gniazdek, pięć sztuk żaluzji, dwa biurka o wymiarach 120x60, komodę o wymiarach 100x70, dwie półki wiszące, firanki, szafę o wymiarach 190x60, szafkę o wymiarach 130x54, szafkę o wymiarach 100x50, szafkę o wymiarach 240x77 - przyznał na własność I. Ł. zaś telewizor marki T. (...) cale (...) i kanapę skórzaną, fotel skórzany, sześć krzeseł, komodę przeszkloną, stoli jasny - niski, komodę z pięcioma szufladami, dwa żyrandole i stół drewniany przyznał na własność J. W. (1);

III. oddalił wniosek I. Ł. o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

IV. zasądził od I. Ł. na rzecz J. W. (1) tytułem

dopłaty kwotę 158.106,50 zł (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy sto sześć

złotych pięćdziesiąt groszy) płatną w pięciu ratach; pierwsza rata w kwocie

38.106,50 zł. (trzydzieści osiem tysięcy sto sześć złotych pięćdziesiąt|

groszy) płatną w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się

orzeczenia, zaś kolejne cztery równe raty w kwotach po 30.000 (trzydzieści

tysięcy) złotych płatne odpowiednio w terminie do dnia 31 grudnia 2014r.,

31 grudnia 2015r., 31 grudnia 2016r., 31 grudnia 2017r. z ustawowymi

odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności;

V. umorzył postępowanie w przedmiocie żądania wnioskodawcy J. W. (1) o rozliczenie nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny;

VI. wartość majątku wspólnego określił na kwotę 329.493zł. (trzysta dwadzieścia dziewięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote); opłatę od wniosku ustalił na kwotę 1000 (jeden tysiąc) złotych i uznał za uiszczoną w całości;

VII. stwierdził, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

VIII. nakazał ściągnąć z zaliczki uiszczonej przez J. W. (1)

zaewidencjonowanej pod pozycją nr (...) na rzecz Skarbu

Państwa - Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie kwotę 100 (sto

złotych) tytułem nieuiszczonych wydatków;

IX. nakazał ściągnąć od J. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa -

Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie kwotę 1127,46. (jeden tysiąc sto

dwadzieścia siedem złotych czterdzieści sześć groszy) tytułem

nieuiszczonych wydatków;

X. nakazał ściągnąć od I. Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie kwotę 2227,46 (dwa tysiące dwieście dwadzieścia siedem złotych czterdzieści sześć groszy) tytułem nieuiszczonych wydatków.

*

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy odwołał się do wniosku J. W. (1), w którym ten domagał się podziału majątku wspólnego z uczestniczką I. W., w ten sposób aby lokal, wchodzący w skład tego majątku lokal, stanowiący odrębną nieruchomość, położony w L. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 71,9m², dla którego Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 350.000 złotych oraz udział w 1/2 samochodu osobowego marki A. (...) rok produkcji 2001 o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 15.000 złotych, przyznać na wyłączną własność uczestniczki z obowiązkiem spłat na rzecz wnioskodawcy.

W odpowiedzi na przedmiotowy wniosek uczestniczka uznała żądanie co do zasady, kwestionując jednak przynależność do majątku wspólnego wskazanych w treści wniosku składników majątkowych oraz ich wartość. Jednocześnie podała, że lokal mieszkalny został nabyty w całości w zamian za składniki jej majątku osobistego, na zasadzie surogacji, gdyż za cenę sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ul. (...), którego wkład budowlany został w całości pokryty z darowizn uzyskanych przez uczestniczkę, przejęto lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ul. (...). Uczestniczka zakwestionowała też przynależność udział 1/2 samochodu osobowego marki A. (...), podnosząc, że jego zakup został w całości sfinansowany ze środków uzyskanych z ubezpieczenia komunikacyjnego OC, dotyczącego szkody w samochodzie O. (...) nr rej. (...) oraz sprzedaży pozostałości, a O. (...) - stanowił wyłączną własność uczestniczki albowiem został kupiony dla niej przez matkę M. Ł. (1).

Sąd Rejonowy podniósł również, że w toku postępowania uczestniczka zgłosiła wniosek o ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym w ten sposób, że udział w majątku wspólnym I. W. wynosił 80%.

Ponadto wnioskodawca wniósł o rozliczenie darowizn jakie otrzymał od ojca J. W. (1). Jednak żądanie w tym zakresie zostało cofnięte a uczestniczka nie wniosła co do tego sprzeciwu.

W toku postępowania uczestniczka domagała się również podziału ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego w ten sposób, aby wnioskodawcy przyznać na własność: telewizor marki T. (...) cale, komplet skórzany, stół drewniany z 6 krzesłami, dwie komody i stolik okolicznościowy oraz 2 żyrandole zaś uczestniczce przyznać na własność 5 sztuk żyrandoli i kinkietów, 4 sztuki karniszy, trzy kanapy, dwa biurka, dwie komody, firanki, żaluzje.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. Ł. i J. W. (1) zawarli związek małżeński zapisany w dniu 29 sierpnia 1987 r. Umów majątkowych nie zawierali. Ze związku małżeńskiego urodziły im się trzy córki. Po zawarciu związku małżeńskiego zamieszkali u rodziców wnioskodawcy a po roku wyprowadzili się na stancję. Od 1992r. zajęli mieszkanie przy ul. (...), które uprzednio zamieszkiwali rodzice uczestniczki.

Na mocy ugody zawartej przed Sądem Wojewódzkim w Lublinie w sprawie IC 487/98 w dniu 22 czerwca 1998 r. (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w L. zobowiązała się do przyjęcia w poczet członków w/w Spółdzielni I. W. i po uiszczeniu wkładu budowlanego dokonania przydziału na jej rzecz lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...), który małżonkowie zajmowali bez tytułu prawnego.

Spółdzielnia uwzględniła zwaloryzowany wkład budowlany wniesiony na powyższy lokal mieszkalny po zmarłym ojcu uczestniczki Z. Ł. w kwocie 12.295 złotych. M. Ł. (1) i A. R. dokonały cesji na rzecz uczestniczki I. W. swoich

udziałów we wkładzie mieszkaniowym, w łącznej wysokości 5/6 części. Wymagany do uzupełnienia wkład budowlany wynosił 33.347 złotych, z czego kwota 23037,24 złotych pochodziła z wpłat własnych zaś pozostała część – 10.309,76 złotych z realizacji książeczki mieszkaniowej A. R.. Wpłaty zaksięgowane jako wpłaty własne pochodziły ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym M. Ł. (1). W dniu 23 kwietnia 2001r. (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w L. dokonała przydziału na rzecz I. W. lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...), składającego się z 3 izb , o łącznej powierzchni 32m². W dniu 08 lipca 2003r. I. i J. W. (1) sprzedali własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), o powierzchni użytkowej 32m² położone w L. przy ul. (...) na rzecz J. N. za cenę 53.366,10 i w ramach tej ceny przejęli spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położone w L. przy ul. (...). Celem realizacji powyższej umowy małżonkowie W. zobowiązani byli do spłaty zobowiązań finansowych wobec Spółdzielni jakie posiadał J. N., obciążających lokal mieszkalny, na łączną kwotę 24.650,30 złotych. Powyższa kwota została zapłacona ze środków uzyskanych ze sprzedaży garażu przy ul. (...) w L., uprzednio należącego do rodziców uczestniczki. (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w L. zawarła w dniu 2 września 2003r. z I. i J. W. (1) umowę o spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 71,9m² wraz z przynależną piwnicą, wskazując w treści umowy, że wkład mieszkaniowy w kwocie 53.366,10 złotych stanowi 52,52% wartości rynkowej lokalu. W dniu 1 października 2007r. doszło do ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego lokalu nr (...) położonego w L. przy ul. (...) na rzecz uczestników. Przedmiotowy lokal mieszkalny składa się z czterech pokoi, kuchni, łazienki, w.c. i przedpokoju, do lokalu przynależy również piwnica nr(...). Łączna powierzchnia lokalu wraz z piwnicą wynosi 81 m². Z własnością lokalu jest związany udział w 8100/ 1191054 części wspólnych nieruchomości. Dla powyższego lokalu jest prowadzona księga wieczysta nr (...). Bezpośrednio po zakupie mieszkanie to wymagało remontu w zakresie wymiany instalacji hydraulicznej, elektrycznej, antenowej, wymiany glazury, terakoty, postawienia ściany z cegły klinkierowej, wymiany armatury białej, malowania, położenia podłóg, wymiany drzwi wewnętrznych. Powyższe prace zostały przeprowadzone w latach 2003- 2005 i zostały sfinansowane częściowo ze środków pochodzących z kredytu bankowego oraz darowizn od rodziców wnioskodawcy oraz matki i siostry uczestniczki a także wspólnych środków małżonków.

Aktualna wartość rynkowa lokalu mieszkalnego lokalu nr (...) położonego w L. przy ul. (...) stanowiącego odrębną nieruchomość wynosi 310250 złotych. W trakcie trwania wspólności majątkowej małżonkowie W. nabyli ze wspólnych środków ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania w postaci : wanny wraz z nogami do wanny o wartości 215 złotych, umywalki o wartości 67 złotych, baterii do wanny o wartości 112 złotych, lustro o wartości 150 złotych, zbiornika na wodę wc o wartości 204 złotych, miski wc o wartości 135 złotych, szafy typu Komandor o długości 1,75m o wartości 1200złoty, szafy typu Komandor o długości 2,70m o wartości 1800 złotych, dwóch sztuk żyrandoli o łącznej wartości 180 złotych, trzech sztuk kinkietów o łącznej wartości 120 złotych, czterech sztuk karniszy linkowych o łącznej wartości 40 złotych, dziewięciu sztuk wyłączników o łącznej wartości 45 złotych, 11 sztuk gniazdek o łącznej wartości 55 złotych, 5 sztuk żaluzji o łącznej wartości 350 złotych, dwóch biurków o wymiarach 120x60 o wartości 180 złotych każde z nich (łącznie 360 złotych), komody o wymiarach 100x70 o wartości 70 złotych, dwóch półek wiszących o łącznej wartości 60 złotych, firanek o wartości 60 złotych, szafy o wymiarach 190x60 o wartości 100złoty, szafki o wymiarach 130x54 o wartości 110 złotych, szafki o wymiarach 100x50 o wartości 80 złotych, szafki o wymiarach 240x77 o wartości 140 złotych, telewizora marki T. (...) cale (...) o wartości 200 złotych, kanapy skórzanej o wartości 2700 złotych, fotela skózanego o wartości 500 złotych, sześciu krzeseł o wartości 1200 złotych, komody przeszklonej o wartości 480 złotych, stolika jasnego, niskiego o wartości 120 złotych, komody z pięcioma szufladami o wartości 560 złotych, 2 żyrandoli o wartości 180 złotych, stołu drewnianego o wartości 700 złotych. Z powyższych ruchomości wnioskodawca zabrał i pozostaje w posiadaniu: telewizora marki T. (...) cale (...), kanapy skórzanej, fotela skózanego, sześciu krzeseł, komody przeszklonej, stolika jasnego, niskiego; komody z pięcioma szufladami, 2 żyrandoli i stołu drewnianego.

W dniu 29 października 2008r. uczestniczka nabyła pojazd marki A. (...), rok produkcji 2001, za kwotę 2000 Euro. Powyższy pojazd został zarejestrowany na I. W., która w dniu 17 listopada 2008r. dokonała umowy darowizny 1/2 udziału w prawie powyższego pojazdu na rzecz córki K. W., bowiem córka uczestników partycypowała w kosztach

nabycia pojazdu kwotą 10.000 złotych. Aktualna wartość samochodu osobowego marki A. (...) wg stanu na dzień 1 kwietnia 2010r. wynosi 13900 złotych.

Wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2010r. zapadłym w sprawie VIRC 124/10 Sąd Rejonowy w Lublinie ustanowił rozdzielność majątkową małżeńską pomiędzy I. a J. W. (1) z dniem 01 kwietnia 2010r.

Małżeństwo stron zostało rozwiązane, a uczestniczka powróciła do nazwiska rodzowego Ł..

Wnioskodawca J. W. (1) ma 46 lat, z zawodu jest mechanikiem samochodowym, od 1989 r. zajmował się sprowadzaniem i sprzedażą samochodów z zagranicy. W trakcie trwania małżeństwa przez ok. 2 lata pracował w oparciu o umowę o pracę w Straży Miejskiej w L., na przełomie lat 2006-2007 wyjechał do Norwegii, gdzie pracował przy budowie platformie wiertniczej. Wtedy to wnioskodawca osiągał znaczne dochody, które przelewał na konto uczestniczki: kwotę 14.197,25 złotych – 07 listopada 2006r., kwotę 18.672.80 złotych – 07 grudnia 2006r., kwotę 11.512,40 złotych - 09 stycznia 2007r., kwotę 9.648,34 złotych - 22 lutego 2007r. /k. 183/ Aktualnie J. W. (1) rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej - warsztatu mechaniki pojazdowej, z której jeszcze nie osiąga dochodów. Wnioskodawca wyprowadził się ze wspólnego mieszkania stron i zamieszkał w warsztacie.

Uczestniczka I. Ł. ma 46 lat, z zawodu jest pielęgniarką, utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę kwocie 2300 złotych, nie posiada majątku. Ma troje dzieci. Najstarsza córka jest na własnym utrzymaniu, pozostałe córki nadal uczą się. W trakcie trwania małżeństwa uczestniczka I. W. pracowała zawodowo w oparciu o umowę o pracę, podejmowała również dodatkowe zatrudnienie, od około roku prowadzi działalność gospodarczą. Obecnie w posiadaniu uczestniczki znajduje się lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) oraz pozostałe ruchomości.

Sąd Rejonowy omówił materiał dowodowy, na podstawie którego dokonał powyższych ustaleń (dowody nieosobowe oraz dowody z zeznań stron oraz przesłuchanych świadków a także opinie biegłych: z zakresu techniki motoryzacyjnej i ruchu drogowego M. S., z zakresu wyceny nieruchomości biegłego L. W. (1) oraz biegłego z zakresu szacunku ruchomości M. Ł. (2)).

Sąd wskazał, że obdarzył atrybutem wiarygodności dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy albowiem ich autentyczność ani rzetelność nie budziły wątpliwości, nie kwestionowała ich również żadna ze stron, dlatego też mogą stanowić podstawę dokonanych ustaleń faktycznych.

Podkreślił, że w wielu kwestiach strony przedstawiały zgodne stanowisko (zawarcie związku małżeńskiego, czynności prawne związane z nabywaniem praw do lokali mieszkalnych, skład i wartość wspólnego majątku ruchomego stanowiącego wyposażenie mieszkania).

Sąd Rejonowy ocenił, że strony jak i przesłuchani świadkowie (krewni stron), składali tendencyjne zeznania co do zakresu finansowania kosztów zakupu mieszkań, ruchomości i podejmowanych remontów. M. Ł. (1), A. R. i K. W. deprecjonowały rolę wnioskodawcy i jego rodziców w partycytowaniu w tych wydatkach oraz ponoszeniu kosztów utrzymania, podobnie J. W. (2) i L. W. (2) w ten sam sposób oceniali rodziców uczestniczki, wskazując, że byli oni zainteresowani jedynie w udzielaniu pomocy siostrze uczestniczki.

Sąd odnosząc się do zeznań wnioskodawcy uznał za wiarygodne twierdzenia, że rodzice wnioskodawcy wyłożyli kwotę stanowiącą równowartość należnego wkładu budowlanego na poczet własnościowego prawa do boks garażowego nr (...) w L. przy ul. (...), nabytego przez rodziców uczestniczki, a mającego zaspokajać potrzeby małżonków. Wnioskodawca, jak i jego rodzice, J. W. (2) i L. W. (2) w swoich zeznaniach podali zarówno czasokres kiedy była dokonywana wpłata jak i jej wysokość. Sąd podniósł, że dodatkowo okoliczności faktyczne utwierdzają w przekonaniu o wiarygodności tej wersji albowiem, co jest poza sporem, z powyższego garażu przez cały okres korzystał jedynie wnioskodawca, zaś pełna suma uzyskana ze sprzedaży własnościowego prawa do boks garażowego została przeznaczona na zaspokojenie roszczeń Spółdzielni w stosunku do J. N., w związku z nabyciem lokalu mieszkalnego nr (...) w L. przy ul. (...). Natomiast I. Ł., nie potrafiła nawet orientacyjnie wskazać wysokości uiszczzonego wkładu budowlanego na poczet własnościowego prawa do boks garażowego.

Sąd uznał, że wobec cofnięcia przez wnioskodawcę wniosku o rozliczenie nakładów fakty dotyczące finansowania remontu i zakupu ruchomości do mieszkania przy ul. (...) w L. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Za wiarygodne uznał Sąd Rejonowy zeznania uczestniczki oraz świadków I. Ł., A. R. i K. W. co do finansowania kosztów nabycia lokalu mieszkalnego nr (...) w L. przy ul. (...) i podniósł, że znajdują one potwierdzenie w dowodach z dokumentów zgromadzonych w aktach członkowskich oraz przedstawionych dowodach wpłat i operacji na rachunkach bankowych.

Według oceny Sądu Rejonowego nie zasługują natomiast na atrybut wiarygodności zeznania uczestniczki I. W., aby sumę uzyskaną z odszkodowania za uszkodzony pojazd O. (...) przyznanego przez (...) SA w dniu 25 września 2007r. w kwocie 11.800 złotych oraz ze sprzedaży pozostałości powyższego pojazdu – 2100 złotych, przeznaczyła na zakup samochodu marki A. (...). Samo uzyskanie wskazanych sum pieniężnych i tytuł ich otrzymania nie powoduje - jak stwierdził Sąd Rejonowy - automatycznie przyjęcia, że powyższe kwoty zostały przeznaczone na zakup pojazdu. Nie można pominąć faktu, że pomiędzy datą wypłaty środków a nabyciem pojazdu minął ponad rok. Uczestniczka natomiast nie przedstawiła żadnego dowodu z dokumentu potwierdzającego powiązanie otrzymanych kwot z transakcją zakupu pojazdu. Szczególnie, że takowe dokumenty miała zwyczaj gromadzić, na co wskazuje inicjatywa dowodowa w zakresie wykazania źródeł finansowania nabycia choćby lokalu nr (...) w L. przy ul. (...). Dodatkowo mając na uwadze treść opinii biegłego, w której została ustalona aktualna wartość pojazdu wiarygodne są zeznania wnioskodawcy, który podał, że nabyty pojazd był uszkodzony i wymagał naprawy i poniesienia dodatkowych kosztów. Pojazd 6 lat temu został nabyty za kwotę 2000 Euro a aktualnie przedstawia wyższą wartość – 13.900 złotych. Oczywistym jest, że z upływem lat ceny rynkowe pojazdów nie wzrastają, a nabyte A. (...) musiało posiadać znaczne uszkodzenia i wymagało dalszych inwestycji.

Sąd Rejonowy w pełni podzielił argumenty i wnioski zawarte w opinii biegłego z zakresu techniki motoryzacyjnej i ruchu drogowego M. S., biegłego z zakresy wyceny nieruchomości L. W. i z zakresu wyceny ruchomości M. Ł. (2). Przedmiotowe opinie zostały sporządzone na podstawie analizy akt sprawy, po przeprowadzeniu badania rynku transakcji i dokonaniu oględzin ruchomości i nieruchomości będących przedmiotem postępowania wraz ze sporządzeniem dokumentacji fotograficznej.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w zakresie podziału ruchomości uczestnicy złożyli zgodny wniosek co do wartości ruchomości i sposobu ich podziału, natomiast kwestią sporną pozostała jedynie wysokość dopłat, z uwagi na wniosek uczestniczki o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Sąd Rejonowy zważył, że przepisy materialne zamieszone w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym, jak i przepisy procesowe zawarte w Kodeksie Postępowania Cywilnego nie zawierają kompleksowej regulacji problematyki podziału majątku po ustaniu wspólności małżeńskiej. Na podstawie odesłania zawartego w art. 46 k.r.o. i art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziele spadku (art. 680 – 689 k.p.c.), zaś w oparciu o art. 688 k.p.c. na podstawie kolejnego odesłania odpowiednie zastosowanie mają przepisy o zniesieniu współwłasności (art. 617 – 625 k.p.c.). Jeżeli cały majątek spadkowy lub poszczególne rzeczy wchodzące w jego skład stanowią współwłasność z innego tytułu niż dziedziczenie, dział spadku i zniesienie współwłasności mogą być połączone w jednym postępowaniu (art. 689 k.p.c.). Przepis ten pozwala również na objęcie jednym postępowaniem sprawy o podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności.

Sąd Rejonowy przywołał zasadą wynikającą z art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. według której sądowy podział majątku wspólnego powinien obejmować całość majątku, a jedynie z ważnych powodów może być ograniczony do części majątku, a następnie stwierdził, iż w sprawie o podział majątku wspólnego między byłymi małżonkami, Sąd z urzędu ustala, na podstawie art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c. skład i wartość majątku wspólnego byłych małżonków.

Ustalenie składu majątku wspólnego powinno poprzedzać ustalenie, w jakim ustroju majątkowym pozostawali małżonkowie, czy zawierali umowy majątkowe małżeńskie oraz czy w odrębnym postępowaniu lub umowie udziały małżonków w majątku wspólnym nie zostały ustalone w innej wielkości niż w ustawie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, iż I. Ł. i J. W. (1) zawarli związek małżeński w dniu 29 sierpnia 1987r., a okolicznością bezsporną jest, że wspólność majątkowa małżeńska pomiędzy stronami ustała w dniu 1 kwietnia 2010r. na skutek orzeczenia rozdzielnosci majątkowej wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublinie wydanym w sprawie VIRC 124/10. W trakcie trwania związku małżeńskiego małżonkowie W. pozostawali w ustroju wspólności majątkowej.

Sąd Rejonowy podniósł, że dniu 20 stycznia 2005 roku doszło do zmiany brzmienia przepisu art. 31, 32 i 33k.r.o., które wskazywały co wchodzi w skład majątku dorobkowego małżonków a co stanowiło odrębny majątek każdego z nich. Stosownie jednak do art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2004.162.1691), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy stosunki majątkowe małżonków podlegały wspólności ustawowej, składniki majątków istniejące w tym dniu zalicza się do majątku wspólnego albo do majątków osobistych.

Uczestnicy na dzień 20 stycznia 2005 roku pozostawali we wspólności ustawowej zatem w związku z powyższym mają zastosowanie przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 stycznia 2005 roku.

Stosownie do treści art. 31 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Z uwagi na istniejący pomiędzy małżonkami ustrój wspólności małżeńskiej, przedmioty majątkowe nabyte w okresie wspólności przez jednego z małżonków wchodziły do majątku wspólnego. Sąd uznał, że brak jest dowodów przemawiających za tym aby samochód osobowy marki A. (...) został nabyty na zasadzie surogacji ze środków stanowiących majątek osobisty uczestniczki, dlatego też w związku z przytoczonymi przepisami stwierdził, że udział 1/2 wchodzi do majątku wspólnego. Darowizny pozostałego udziału, dokonanej przez uczestniczkę na rzecz córki K. W., wnioskodawca nie kwestionował.

Przynależność pozostałych ruchomości do majątku wspólnego uczestników nie była niekwestionowana.

Sąd pierwszej instancji uznał, że prawo odrębnej własności lokalu wraz z udziałem w nieruchomości wchodzi do majątku wspólnego małżonków W.. W tej kwestii odwołał się do instytucji obligatoryjnej wspólności małżeńskiej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego określonej w dyspozycji art. 215 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210 z późn. zm.). Powyższa konstrukcja prawna obowiązywała od daty wejścia w życie ustawy Prawo spółdzielcze do dnia 15 stycznia 2003 r. O przynależności tego prawa do określonego majątku nie decydowała reguła zawarta w art. 31 i 33 k.r.o., ale spełnienie kumulatywnie przesłanek z art. 215 § 3 pr. sp. Wspólność tego prawa miała charakter przymusowy. Była ona trwalsza niż wspólność łączna innych praw, skoro mogła istnieć nawet po ustaniu wspólności małżeńskiej i miała bezwzględniejszy charakter niż wspólność majątkowa, ponieważ powstawała ex lege, nawet gdy małżonków obowiązywał ustrój rozdzielnosci majątkowej. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, że z zaprezentowanego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż I. i J. W. (1) w dacie obowiązywania przepisu art. 215 § 3 pr. sp. i w czasie trwania małżeństwa nabyli w sposób konstytutywny i na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodziny lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...), wchodził więc on w skład majątku wspólnego małżonków. Następnie zbyli oni ten składnik majątku w celu nabycia lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...), stanowiący obecnie odrębną nieruchomość, ergo powyższy lokal mieszkalny z przynależną piwnicą i udziałem w nieruchomości wspólnej, zdaniem sądu pierwszej instancji, wchodzi w skład majątku wspólnego stron. Jak podniósł Sąd Rejonowy rozliczeniu mogły

podlegać ewentualnie nakłady z majątku osobistego uczestniczki poczynione w związku z nabyciem powyższego lokalu mieszkalnego, jednakże w ocenie Sądu Rejonowego, pełnomocnik uczestniczki nie zgłosił takowych żądań.

W kwestii wniosku uczestniczki o ustalenie nierównych udziałów Sąd Rejonowy podniósł, że co do zasady oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym a ustalenie nierównych udziałów następuje w drodze wyjątku, w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Znamieniem decydującym o ustaleniu nierównych udziałów w majątku wspólnym jest stopień przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego. Przywołując stanowisko wyrażone w komentarzu do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego Sąd Rejonowy podniósł, że przez „przyczynienie się do powstania majątku wspólnego” rozumie się całokształt starań każdego z małżonków o założoną przez nich rodzinę i zaspokajanie jej potrzeb, a więc nie tylko wysokość zarobków czy innych dochodów osiąganych przez każdego z nich, lecz także i to jaki użytek czynią oni z tych dochodów, czy gospodarują nimi należycie i nie trwonią ich w sposób lekkomyślny” (J. Pietrzykowski w Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy – Komentarz pod. red. K. Pietrzykowskiego Warszawa 2003, s. 442). Sąd Rejonowy zwrócił następnie uwagę, że uczestniczka w trakcie trwania małżeństwa pracowała zawodowo w oparciu o umowę o pracę, wnioskodawca taki rodzaj zatrudnienia wykonywał jedynie przez około 2 lata, w pozostałym zakresie zajmował się handlem samochodami sprowadzanymi z zagranicy, wyjeżdżał również do pracy do Norwegii. Sąd pierwszej instancji uznał, że uczestniczka deprecjonuje udział wnioskodawcy w utrzymaniu rodziny i zajmowaniu się dziećmi, jednakże jej twierdzenia nie zostały udowodnione w toku postępowania. Sam fakt - jak podniósł Sąd Rejonowy - że wnioskodawca nie był tzw. etatowym pracownikiem, nie oznacza, że nie uzyskiwał on dochodów, zaś przyjęty model zarabkowania odpowiadał przez wiele lat uczestniczce. Nie można pominąć faktu - jak stwierdził Sąd Rejonowy - że dochody wnioskodawcy z przełomu lat 2006 – 2007, uzyskiwane w skali miesiąca, odpowiadały 6 miesięcznemu bądź nawet rocznemu dochodowi uczestniczki. Nie jest prawdą – według Sądu pierwszej instancji -, że wnioskodawca nie angażował się w życie rodziny, skoro wykonał osobiście wiele prac remontowych w mieszkaniu przy ul. (...). Nie można również czynić zarzutu wnioskodawcy z posiadania dziecka pozamałżeńskiego skoro uczestniczka zawierając związek małżeński wiedziała o jego istnieniu i winna liczyć się z tym, że wnioskodawca będzie obciążony obowiązkiem alimentacyjnym na to dziecko. Sąd Rejonowy zwrócił też uwagę na okoliczność, że uczestniczka przez okres 23 lat nie wносиła sprawy o alimenty, mimo że jak twierdziła wnioskodawca nie łożył na utrzymanie rodziny, a zrobiła to dopiero w okresie sprawy rozwodowej. Argumentacja przywołana przez uczestniczkę na okoliczność powstrzymania się od wystąpienia na drogę sądową – z powodu rzekomego strachu przed wnioskodawcą – nie zasługiwała, w ocenie Sądu Rejonowego, na uwzględnienie, co szczególnie przejawia się w zachowaniu uczestniczki podczas rozpraw sądowych, w trakcie których z całą pewnością nie sprawiała wrażenia osoby zalęknionej. Nie zostało również udowodnione przez uczestniczkę, aby pieniędzmi przysłanymi przez wnioskodawcę w trakcie jego pracy w Norwegii rozliczała się z rzekomymi wierzycielami J. W. (1), a złożone przez uczestniczkę dokumenty, w postaci potwierdzeń wypłat gotówki czy też kupowania dewiz, nie stanowią dowodu na istnienie zobowiązań J. W. (1), lecz jedynie dokonywania określonych transakcji przez uczestniczkę.

Zdaniem Sądu Rejonowego uczestniczka nie wykazała w toku postępowania, że zostały spełnione przesłanki warunkujące ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, zatem nie ma żadnych podstaw do odstąpienia od ogólnej reguły, iż udziały w majątku wspólnym stron są równe.

Podziału poszczególnych składników majątku wspólnego między wnioskodawcą i uczestniczką Sąd Rejonowy dokonał uwzględniając ich wnioski.

Wartość ogółu składników majątkowych przyznanych I. Ł. Sąd Rejonowy oszacował na kwotę 322 853 złotych (310250 zł. + 6950zł. + 5653zł), zaś przyznanych J. W. (1) na kwotę 6640 złotych.

Wynikłe z tytułu podziału fizycznego różnice Sąd Rejonowy wyrównał przez dopłaty pieniężne (stosując art. 567§3 k.p.c. w zw. z art. 688k.p.c., art. 623 k.p.c., i z art. 212§1 k.c.).

Stosownie do treści art. 43§1 k.r.o. Sąd Rejonowy uznał, że oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, stąd należna spłata na rzecz wnioskodawcy wynosi: 322853 złotych – 6640 złotych : 2 = 158106,50 złotych.

Ogółem wartość majątku podlegającego podziałowi wynosi 329.493 złote. Sąd przytoczył art. 212§3 k.c., zgodnie treścią którego w przypadku ustalenia dopłat sąd oznacza termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek i stosując go rozłożył okres uiszczenia dopłaty przez uczestniczkę na pięć rat: pierwsza w kwocie 38.106,50 zł, płatna w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zaś pozostałe cztery raty w kwotach po 30.000 złotych płatne w terminie do dnia 31 grudnia 2014r., 31 grudnia 2015, 31 grudnia 2016 r. 31 grudnia 2017r. z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności. Jako uzasadnienie takiego sposobu uiszczenia dopłat Sąd Rejonowy podniósł, że uczestniczka winna liczyć się z koniecznością dokonywania dopłat skoro otrzymała najwartościowsze składniki majątku wspólnego i od początku domagała się ich przyznania, dodatkowo mając na uwadze czas trwania postępowania - ponad 3 lata, winna zgromadzić stosowane środki przynajmniej na pierwszą ratę. W pozostałym zakresie może skorzystać choćby z kredytu bankowego w celu sprostania zobowiązaniu. Nie może, zdaniem Sądu Rejonowego, ująć uwadze fakt, że wnioskodawca nie ma zabezpieczonych potrzeb mieszkaniowych i będzie musiał podjąć starania o ustabilizowanie swojej sytuacji tym zakresie, z tego względu uiszczenie dopłaty nie może być odległe w czasie.

W związku z cofnięciem przez wnioskodawcę wniosku o rozliczenie nakładów, Sąd na podstawie art. 355§ 1 k.p.c. w zw. z 203§1 k.p.c i art. 13§2 k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd Rejonowy oparł na podstawie art. 520 §1 k.p.c.

*

Apelację na wskazane postanowienie wniósł zarówno wnioskodawca J. W. (1) jak i uczestniczka I. Ł..

Wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu Rejonowego w części, tj. pkt IV tegoż postanowienia, w zakresie sposobu dokonania dopłaty kwoty 158.106,50 zł, przez uczestniczkę na rzecz J. W. (1), w postaci podzielenia kwoty na pięć rat.

J. W. (1) zaskarżonemu postanowieniu (w powyższym zakresie) zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 212 § 3 k.c. poprzez rozłożenie na 5 rat kwoty należnej wnioskodawcy od uczestniczki, z tytułu spłaty związanej z podziałem majątku uczestników, bez poczynienia ustaleń co do okoliczności stanu faktycznego istniejącego po stronie uczestniczki, które przemawiają za ustaleniem ratalnego sposobu spłaty należności obciążającej uczestniczkę względem wnioskodawcy oraz bez uwzględnienia słusznego interesu wnioskodawcy w tym zakresie, podczas gdy uczestniczka już od dnia zainicjowania postępowania w przedmiocie podziału majątku wspólnego, domagała się przyznania jej lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) i innych składników ruchomych, a powyższy sposób podziału nie był kwestionowany przez wnioskodawcę, zatem I. Ł. miała ponad 3 letni okres, aby zgromadzić odpowiednie środki finansowe na dokonanie dopłaty związanej z podziałem majątku wspólnego;

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez stwierdzenie, że za rozłożeniem na raty kwoty spłaty należnej wnioskodawcy przemawia wysoka kwota spłaty oraz sytuacja materialna uczestniczki, podczas gdy w toku orzekania sąd pierwszej instancji nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych, z których wynikałaby sytuacja materialna uczestniczki, uzasadniająca rozłożenie na raty zasądzonej kwoty.

Apelujący wniósł o zamianę zaskarżonego postanowienia w pkt IV, poprzez zmianę terminu zapłaty przez uczestniczkę I. Ł. na rzecz wnioskodawcy J. W. (1) kwoty 158.106,50 zł tytułem dopłaty w związku z podziałem majątku wspólnego, w czasie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie podziału majątku wspólnego, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. Jednocześnie w celu zabezpieczenia dopłaty roszczeń wynikających z podziału majątku wspólnego uczestników, wnioskodawca wniósł „ o ustanowienie na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego” (prawo to zostało przekształcone i nie istnieje !) nr (...) położonego w L. przy ul. (...) wraz z przynależną piwnicą nr (...) o łącznej powierzchni użytkowej stanowiący odrębną nieruchomość wraz z udziałem 8100/1191054 części nieruchomości wspólnej, dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), hipoteki przymusowej w kwocie 158.106,50 zł. Ponadto, wnioskodawca

wniósł o zasądzenie od uczestniczki I. Ł., na swoją rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

*

Uczestniczka zaskarżyła postanowienie Sądu Rejonowego również w części, tj. w punktach: I, III, IV, XI, zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.: art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną i jednostronną ocenę materiału dowodowego oraz brak wszechstronnego rozważenia całego materiału dowodowego, nie uwzględniającą interesów uczestniczki, przy jednoczesnym uzasadnionym usprawiedliwianiu działań wnioskodawcy, prowadzącą Sąd do:

- nieuznania poczynionych przez uczestniczkę nakładów na mieszkanie w postaci wpłat na wkład budowlany na mieszkanie przy ul. (...), jako nakładów z majątku odrębnego uczestniczki na majątek wspólny, podczas gdy wpłaty te zostały stosownie udokumentowane przez uczestniczkę; uznania za nieudowodnione, że środki ze sprzedaży samochodu O. (...), a pochodzące z darowizny od matki uczestniczki M. Ł. (1) oraz wypłaconego ubezpieczenia za w/w samochód, zostały przeznaczone na zakup samochodu A. (...), a w konsekwencji nieuznania, że stanowił on majątek odrębny uczestniczki;

- uznania za nieudowodnione, że środki przeznaczone na wkład boks garażowego nr (...) przy ul. (...) pochodziły z pieniędzy M. i Z. W. (1), podczas gdy z zebranego materiału dowodowego jasno wynika, iż to oni byli właścicielami przedmiotowego garażu;

- uznania, iż wnioskodawca przyczynił się do utrzymania rodziny, podczas gdy w czasie 23 lat trwania związku małżeńskiego pracował przez około 2 lata, zaciągał zobowiązania obciążające majątek wspólny, nie wspierał uczestniczki a dodatkowo dopuszczał się aktów przemocy wobec uczestniczki i małoletnich córek;

- uznania, że wnioskodawca nie zaciągał zobowiązań finansowych, podczas gdy do akt postępowania zostały dołączone akta sprawy, która toczyła się przed Sądem Rejonowym Lublin- Zachód w Lublinie, VIII Wydział Cywilny, sygn. akt: VIII Co 11959/11- jednoznacznie wskazujących, iż wnioskodawca był dłużnikiem P. P. na kwotę 35 000 zł a zobowiązanie zostało zaciągnięte w trakcie trwania małżeństwa bez wiedzy I. Ł.;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 33 pkt 10 k.r.o. poprzez jego niestosowanie ewentualnie art. 45 § 1 i 2 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie i nierozliczenie nakładów poczynionych przez uczestniczkę z majątku odrębnego na majątek wspólny, pomimo zgłoszenia stosownego wniosku i przedstawienia dowodów stwierdzających wysokość nakładów;

- art. 43 § 2 k.r.o. poprzez uznanie, że nie ma podstaw do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż zachodzą ważne powody przemawiające za ustaleniem nierówności udziałów w zakresie wskazanym we wniosku.

III. błąd w ustaleniach faktycznych, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu przez Sąd, że kwoty przelewane przez J. W. (1) na konto I. Ł., w czasie kiedy przebywał on w Norwegii, były przelewane w złotych, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że kwoty te były przelewane w koronach norweskich, w związku z czym ich wartość w przeliczeniu na złote była o ponad połowę mniejsza;

IV. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 212 § 3 k. p. c. poprzez nieuwzględnienie sytuacji majątkowej i rodzinnej wnioskodawczyni przy ustalaniu wysokości i terminów spłat, w szczególności rat zobowiązania uczestniczki z tytułu dopłat wnioskodawcy;

Apelująca I. Ł., mając na uwadze zakres zaskarżenia oraz przedstawione zarzuty, wniosła o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez: zmianę pkt I i ustalenie że lokal mieszkalny położony w L., przy ul. (...) oraz udział w 1/2 własności samochodu a. (...) stanowi majątek odrębny I. Ł., a w konsekwencji oddalenie wniosku z pkt IV postanowienia.

Ewentualnie o:

- zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki zwrotu wartości nakładów w wysokości 155 125 zł., stanowiących równowartość 50% nakładu z majątku odrębnego uczestniczki na majątek wspólny tj. na pokrycie wkładu budowlanego na mieszkanie przy ul. (...) w L. a wcześniej przy ul. (...);

Ewentualnie o: zmianę pkt. IV postanowienia i oddalenie wniosku J. W. (1) o zasądzenie spłaty, na skutek uznania że środki na mieszkanie pochodziły w 100 % z nakładów uczynionych z majątku odrębnego I. Ł. na majątek wspólny i na skutek rozliczenia po uwzględnieniu roszczenia o zwrot nakładów na rzecz uczestniczki nastąpiła rekompensata wzajemnych należności w tym zakresie oraz na skutek uznania że udział w 1/2 samochodu a. (...) stanowi majątek odrębny uczestniczki.

Ewentualnie przy nieuwzględnieniu powyższych wniosków I. Ł. wniosła o zmianę pkt. IV postanowienia poprzez obniżenie wysokości dopłaty na zasadzie art. 5 k.c., ewentualnie zmianę poprzez rozłożenie na raty na maksymalny okres 10 równych, rocznych rat, pierwsza płatna w ciągu 12 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia.

Ponadto I. Ł. wniosła o:

- zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki połowy nakładu w postaci spłaty, dokonanej z majątku odrębnego uczestniczki, zadłużenia mieszkania przy ul. (...). tj. kwoty 12 325,15 zł;

- zmianę pkt III i ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym w ten sposób, że udział wnioskodawcy wynosi 1/5, a uczestniczki 4/5 części tego majątku, a w konsekwencji odpowiednią zmianę punktu IV postanowienia;

- dołączenie do akt niniejszej sprawy, akt sprawy karnej, która toczyła się przed Sądem Rejonowym Lublin- Zachód w Lublinie, sygn. akt: IX K 108/10 oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w tych aktach, na okoliczność stosowania przemocy fizycznej i psychicznej w stosunku do uczestniczki oraz córek stron oraz umorzenie sprawy ze względu na fakt, iż wnioskodawca zgodził się na opuszczenie mieszkania przy ul. (...), co zapobiegło dalszym aktom przemocy;

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci pisma Komornika sądowego Jacka Gabryśia, zawiadamiającego o zajęciu rachunku bankowego dłużnika J. W. (1), na okoliczność niepłacenia przez dłużnika alimentów należnych jego małoletniej córce Z. W. (2).

*

W odpowiedzi na apelację uczestniczki wnioskodawca wniósł:

- o oddalenie jej apelacji jako oczywiście bezzasadnej;

- o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów

postępowania według norm prawem przepisanych za instancję odwoławczą;

- o oddalenie wniosków dowodowych zawartych w apelacji uczestniczki,

o dołączanie do akt niniejszej sprawy akt sprawy Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie sygn. akt IX K 108/10 i przeprowadzenie dowodu z dokumentów oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu tj. pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 28 listopada 2013r. stanowiącego

zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat, z uwagi na to, iż nie zostało wykazane, że potrzeba powołania się na te dowody wynikła później.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestniczki jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do apelacji uczestniczki, jako że żądania w niej zawarte są dalej idące aniżeli żądania zawarte w apelacji wnioskodawcy.

Z konfrontacji określonego w apelacji uczestniczki zakresu zaskarżenia i wniosków apelacji wynika, że aczkolwiek skarżąca formalnie podważa jedynie nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy roszczenia z tytułu nakładów dokonanych przez nią na składnik majątku wspólnego w postaci lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w L., stanowiącego odrębną własność (a wcześniej na lokal nr (...) przy ul. (...), będącego przedmiotem własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu), jak również błędne zaliczenie do majątku wspólnego udziału 1/2 samochodu osobowego marki A. (...) a także nieuwzględnienie żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, to zdaniem Sądu Okręgowego, zakres zaskarżenia postanowienia wydanego przez Sąd Rejonowy wymagał uwzględnienia integralności tego postanowienia.

Najistotniejszy zarzut apelacji dotyczy kwestii nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji roszczenia uczestniczki o zwrot nakładów z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

W sprawie niniejszej Sąd Rejonowy w kwestii nakładów poczynionych przez uczestniczkę z majątku osobistego na majątek wspólny, nie negując ich zasadności, stwierdził jedynie, że nakłady te mogły podlegać rozliczeniu, ale pełnomocnik uczestniczki nie zgłosił takowych żądań.

Sąd Okręgowy na podstawie analizy akt sprawy stwierdził, że uczestniczka w toku całego postępowania prezentowała jednolite stanowisko domagając się rozliczenia nakładów z majątku osobistego na podstawowy składnik majątku wspólnego – lokal stanowiący odrębną własność. Już w odpowiedzi na wniosek, opierając się na art. 33 pkt 10 k.r.o., podniosła, że lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w L. stanowi przedmiot nabyty w całości za składnik majątku osobistego, bowiem „za cenę sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ul. (...), którego wkład budowlany został w całości pokryty z darowizn uzyskanych przez uczestniczkę, przejęto lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...). Cały wkład budowlany (powinno być: mieszkaniowy) na lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) został pokryty ze środków stanowiących cenę sprzedaży mieszkania przy ul. (...)” (k.20). W końcowym piśmie procesowym (k. 555- 556) również wносиła o „ustalenie, że lokal mieszkalny położony w L. przy ul. (...) stanowił jej majątek odrębny, a za cenę sprzedaży tego lokalu, którego wkład budowlany został w całości pokryty z darowizn uzyskanych przez uczestniczkę, przejęto lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...)(...)”. Ponadto uczestniczka, żądała rozliczenia nakładów poniesionych z jej majątku osobistego na pokrycie zadłużenia wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...), ciężącego na lokatorskim prawie do lokalu przy ul. (...) w momencie jego przejęcia przez małżonków W.. Podnosiła, że środki, które zostały przeznaczone na zaspokojenie zadłużenia, pochodziły ze sprzedaży boks garażowego nr (...) przy ul. (...) w L., należącego do jej rodziców i w części otrzymała je tytułem darowizny (darowizna od matki M. Ł. (1) i siostry A. R., spadkobierczyni Z. Ł. – ojca uczestniczki), zaś w pozostałej części nabyła je w drodze dziedziczenia po ojcu Z. Ł..

Wobec podniesionych twierdzeń uczestniczka wносиła o ustalenie, że lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) został nabyty na zasadzie surogacji w całości w zamian za składniki majątku osobistego.

Wobec realiów procesowych niniejszej sprawy należy stwierdzić, że uczestniczka postępowania, zgłaszając Sądowi pierwszej instancji do rozpoznania wniosek dotyczący roszczenia o rozliczenie nakładów poczynionych z jej majątku osobistego na majątek wspólny i domagając się zwrotu nakładów w postaci całego wkładu budowlanego wносиła o zaliczenie wartości całego wkładu do jej majątku osobistego. Tym samym Sąd Okręgowy uznał, że uczyniła zadość wymogom formalnym, które dla Sądu pierwszej instancji stanowiły przeszkodę do procedowania w tej kwestii.

Zdaniem Sądu Okręgowego trafny jest zarzut apelacji uczestniczki naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zakresie w jakim Sąd Rejonowy uznał, że uczestniczka nie udowodniła aby samochód marki A. (...) nabyła za środki pochodzące z jej majątku osobistego. Uczestniczka podnosiła, że samochód ten kupiła za sumę uzyskaną z odszkodowania za uszkodzony pojazd O. (...) - przyznanego przez (...) SA w dniu 25 września 2007 r. w kwocie 11 800 złotych oraz ze sprzedaży pozostałości powyższego pojazdu w kwocie 2100 złotych. Sąd Rejonowy stwierdził, że samo uzyskanie wskazanych sum pieniężnych i tytuł ich otrzymania nie powoduje automatycznie przyjęcia, że powyższe kwoty zostały przeznaczone na zakup pojazdu. Oczywiście należy się zgodzić z takim stanowiskiem, jednak wobec zasad doświadczenia życiowego i logicznego myślenia trudno już uznać za poprawną konkluzję Sądu Rejonowego, że wniosek uczestniczki nie zasługiwał na uznanie, bowiem nie przedstawiła żadnego dowodu z dokumentu potwierdzającego powiązanie otrzymanych kwot z transakcją zakupu pojazdu. Taki pogląd zakłada, że dokumenty takie powinny istnieć. W rzeczywistości jednak trudno znaleźć przykład takiego dokumentu, z którego treści wynikałyby powiązania, jakiego wykazania oczekuje Sąd Rejonowy. Fakt, że uczestniczka nabyła samochód marki A. (...) dopiero po upływie roku od daty otrzymania przez nią odszkodowania za uszkodzony pojazd O. (...), który stanowił jej majątek osobisty, nie może świadczyć o tym, że nie nabyła go za środki pochodzących z tego odszkodowania. Sąd Rejonowy nie zwrócił uwagi, że wydatek w kwocie 2000 Euro, przy zarobkach uczestniczki około 2300 zł, był poważnym wysiłkiem finansowym i logiczne w tej sytuacji jest, że zakup ten mógł być sfinansowany ze środków zgromadzonych wcześniej z odszkodowania, które otrzymała uczestniczka.

Co się tyczy zasadności i trafności zarzutów zawartych w apelacji, to przede wszystkim należy stwierdzić, że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz brak wszechstronnego rozważenia całego materiału dowodowego i uznanie, że nie zachodzą ważne przyczyny, które by uzasadniały ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron. Sąd Okręgowy nie podziela tego zarzutu. Trafnie w apelacji podniesiono, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił, iż kwoty przelewane przez J. W. (1) na konto I. Ł., w czasie kiedy przebywał on w Norwegii, były przelewane w złotówkach, podczas gdy kwoty te były przelewane w koronach norweskich, w związku z czym ich wartość w przeliczeniu na złotówki była o ponad połowę mniejsza, jednakże błąd ten nie wpływa na prawidłowość ustaleń Sądu dokonanych w aspekcie przesłanek z art. 43§ 2 k.r.o. Podkreślenia wymaga, że przepis ten określa dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne "ważne powody" nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie - nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym "ważne powody" (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CSK 553/12, LEX nr 1353257). Odnosząc tę konstatację do sprawy niniejszej należy się zgodzić, że uczestniczka nie udowodniła, aby wystąpiły z punktu widzenia kryteriów etycznych i zasady współżycia społecznego „ważne powody”, dla których Sąd mógłby zdecydować o nierównych udziałach byłych małżonków w ich majątku wspólnym. Natomiast, co zostało wyżej powiedziane, przepis art. 43 § 2 k.r.o. może mieć zastosowanie, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do sił i możliwości, jeżeli nie zachodzą „ważne powody”.

Nierozliczenie nakładów poniesionych przez uczestniczkę na majątek wspólny skutkowało błędnymi obliczeniami Sądu Rejonowego wysokości majątku podlegającego podziałowi, a w konsekwencji także wyliczeniem dopłaty. Wpływ na ustalenie wysokości dopłaty należnej wnioskodawcy od uczestniczki, miało również błędne przyjęcie, że udział 1/2 samochodu marki A. (...), stanowi składnik majątku wspólnego. Nieprawidłowe ustalenia Sądu Rejonowego co do składników majątku wspólnego, jego wysokości, a w konsekwencji potrzeby ewentualnych dopłat, stanowią o bezprzedmiotowości i celowości rozważania na temat zarzutów apelacji wnioskodawcy, które dotyczą tylko rozstrzygnięcia w zakresie sposobu dokonania dopłaty, tj. rozłożenia jej na raty.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien rozpoznać wniosek uczestniczki o nakłady jakie poniosła z majątku osobistego na podstawowy składnik majątku wspólnego, którym jest lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) wraz z przynależną piwnicą nr (...), o łącznej powierzchni użytkowej 81 m², stanowiący

odrębną nieruchomości wraz z udziałem w 8100/1191054 części nieruchomości wspólnej, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Ustalenia Sądu w tym zakresie mogą skutkować zmianą wysokości majątku podlegającego podziałowi i zasadnością przyznania dopłaty (ewentualnie jej wysokością i sposobem uiszczenia).

Z tych względów i na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego zgodnie z art. 108§ 2 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c.